

== velja po pošti: ==

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za pol leta . . . " 13.—
za četrt leta . . . " 6.50
za en mesec . . . " 2.20
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za pol leta . . . " 12.—
za četrt leta . . . " 6.—
za en mesec . . . " 2.—

V spravi prejema mesečno K 1.50

SLOVENEK

== Inserati: ==

Enostopna petstvesta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostopna petstvesta (72 mm)
30 vinarjev

== Izhaja: ==

vsak dan, izvenoma oddelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Pokopisi se ne vračajo; nevrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Opravištevno je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Dr. Šusteršič o laški fakulteti.

Dunaj, 18. dec.

V včerajšnji seji proračunskega odseka je primerjal naučni minister dr. Hussarek laško fakulteto z rastlino, ki jo vrtnar goji v zatišju in ko doraste, presadi na primeren prosor. Laška fakulteta naj se ustanovi v mirnem mestu, kjer bo laška mladina, proč od velikomestnega šuma, dobivala poduk. Po gotovih letih se bo pa predstavila tje, kjer prebiva laški narod. Trst kot trgovsko mesto ni za provizorij fakultete.

Na izvajanja Hussarekova je repliciral dr. Šusteršič naravnost briljantno. Razvil je celo zgodovino vpisovanja laške fakultete. Leta 1905 bi bili lahko dobili Lahi fakulteto v Roveretu, a takrat so začeli politično agitacijo pod parolo »Trieste o nulla«. Vlada jim je ustregla in umaknila predlog. Pod Bienerthom je bila laška fakulteta politicum prve vrste za vladno, katere obstanek je zavisel od 20 glasov, kakor tudi za stranke večine, ki so rabile laške glasove zase. Najžalostnejšo politično vlogo pa igra laška fakulteta z ozirom na zunanje razmere. Laška fakulteta je to: politično vprašanje prve vrste in Slovenci so takorekoč primorani, ga presojati s tega stališča in dvomijo nad iskrenostjo vladne izjave, češ, da je treba »neminem laedere« (nikogar ne oškodovati) in »suum cuique attribuer« (vsakemu dati svoje), ker je vladanje »ars aequi et boni«. Bučen smeh je sprožila označba Chocova, da je to vladni »Jägerlatein«. Na medklic poslanca Friedmanna, da naj pride fakulteta v Ljubljano, je dejal dr. Šusteršič, da bi bilo to prav pametno in bi bilo koristno za Lahe in Slovence, ko bi imeli skupno fakulteto v Ljubljani. Naučni minister naj kar brž predloži zakon v tem smislu. Seveda se od vlade kaj takega ni bati! . . . Ker se Lahi sklicujejo na to, da so že imeli fakulteto, jih je opozoril dr. Šusteršič, da smo Slovenci imeli slovenske stolice v Gradcu še prej kakor Lahi in ta argument torej za nas bolj drži. Poslanca Šilingerja, ki je govoril o »častnem dolgu«, je pa spomnil, da je bil zadnjič iz političnih ozirrov pasiven, drugi Čehi pa so nas še podpirali. Kar pa je v vladni večini, je politični položaj zanj vzrok, da gori za laško fakulteto.

Krasno je zavrnil Malfattija (laško liberalnega poslanca), ki je na roko naslonjen osuplo gledal vanj, nekako tako-le: Kolega Malfatti je dejal, da je zadrževanje laške fakultete brutalnost. Kdor komu d ugemu za to, ker se mu odreka kulture zahteve, očita brutalnost, bi si moral najprej sam izprašati vest, če je v tem oziru čist. Poglejmo, kako dela stranka, ki ji pripada baron Malfatti na Primorskem, zlasti v Trstu. Trst ima nad 25 tisoč Slovencev v mestu. In vendar nimajo Slovenci nobene ljudske šole v mestu. Zanj se bojujejo že dolgo v sto let. Odbili so njihove zahteve v vseh instancah, upravnih sodiščih je to razveljavilo in zaukazalo novo postopanje. Akti pa leže mirno nerešeni pri tržaškem magistratu. In kakšen razlog navaja večina tržaškega mestnega zastopa, da nam ne da ljudske šole. Naravnost pravi, da proti temu govore politični vzroki. Gospod Malfatti, ali ni to brutalnost? Ali ni to mnogo bolj brutalno, če se najprije oteješ kulture zahteve protizakonito zabranjajo, nego če se vam ne da fakulteta? In žalibog da nimamo niti upanja, da bi se Lahi v tem oziru zmogli. Bilo bi pač tudi za Lahe na Primorskem boljše, ko bi se v tem oziru izpremenili. A na to ni upati. Ni pa samo mesto Trst, nego tudi okolica, ki je v ogromni večini slovenska, kjer izkušajo Slovenci, kako se jim zanikavajo ljudske šole. Zadnji teden je bila seja v Trstu, ki se je pri nji predlagalo, naj se za največjo katastrarno občino tržaške okolice Sv. Marija Magdalena dolenja, da ne bi otroci potrebovali hoditi v oddaljeni škedenj, napravi posebna šola in naj se za to postavi 30.000 K v proračun. Socialni demokratje so to podpirali; celo nekaj laških liberalcev je priznalo, da je to opravičena zahteva, toda večina je vendar to pravično reč zavrgla. Kolega Malfatti naj g e v Trst naj tam skliče na trg shod in tam naj govori proti brutalnosti, ki odklanja kulturne zahteve.

Dr. Šusteršičev govor je vzbudil veliko senzacijo. Mnogo poslancev je šele zdaj izpregledalo, kakšno mora biti naše stališče. V gručah so stali tu Nemci, tam socialisti, tam Lahi, tam Čehi, in se živahno razgovarjali o stvarih, ki jih je naš načelnik tako spretno in temeljito pribil.

Velik pomnik iz let 1870 in 1871 je trdnjava Belfort, kjer smo se ustavili za nekaj časa. To je edina svetla točka za Francoze izza takratne dobe. Trdnjava se vzdiguje na podolgovatem skalovju, ki štrli navpično nad mestom. Padle so že trdnjave: Strassburg, Toul, Metz in druge, ta pa je bila nepremagljiva. V njej se je nahajalo 12.000 vojakov, dobro preskrbljenih z živim in strelivom. Poveljeval jim je hrabri Denfert ter vladal delovanje topov, da so krepko zadevali v vrste sovražnikov. Toda česar oholi Nemec ni mogel doseči s kanoni, dosegel je s papirnato pogodbo. Ob sklepanju miru je namreč zahteval Bismarck, da dobijo Prusi Elsass in Lothringen, 5 milijard frankov v gotovini ter nepremagljivo trdnjavo Belfort. Francozi so se udali trdim pogojem in zato so se morali udati vsled povelja iz Pariza tudi branitelji Belforta. Posadka je 18. febr. 1871 zapustila trdnjavo, toda z vso vojaško častjo, to je: vojaki so korakali z orožjem in s polno opravo kakor zmagovalci skozi trdnjavsko zidovje.

Pozdravljali so nas obraščeni vrhovi Vogez, ki so se pa kmalu izgubili v daljavi. Mesto njih se je jela širiti rodovitna ravnina, ki se je raztegovala, manjevaže z nizkimi griči, vso pot do Pariza. Blizu mesta Vesoul smo prišli do reke Saône, potem pa na drugo stran v dolino reke Marna. Tu nas je dolgo časa spremljal umetni kanal, napolnjen z vodo in obsajen

Državni zbor.

Davčne predloge.

Poslanska zbornica je pričela včeraj prvo branje davčnih predlog. Govorili so Modraček, Eisterer, Jokl in Neunteufel. Sicer je bilo dogovorjeno, da podajo govorniki le kratke izjave, a izjave so se le zavlekle. Zbornični predsednik dr. Sylvester je sklical za danes opoldne sejo seniorjev, da se dogovore, kako omejiti prvo branje o davčni predlogi in razpravo o osmih poročilih draginjskega odseka. Dela se na to, da bi bila zadnja zbornična seja pred božičnimi počitnicami v sredo. — Poslanec Gostinčar je vložil v današnji seji predlog, naj se ustanovi poštni urad v Spodnji Idriji. — Zbornična seja se je zaključila ob četrtna 5. uro popoldne.

Odsek za državne uslužbence

Je razven enega paragrafa končal posvetovanja o uradniški predlogi. Sekcijski načelnik Galecki je izjavil, da ker ni mogoče pred koncem leta rešiti pragmatike in ker tudi ni posk bljeno za pokritje iz davkov uradniških predlog, hoče vlada odredbenim potom podeliti draginjsko doklado, ki jo bodo dobili državni uradniki do 8. činovnega razreda, nadalje poduradniki sluge in nekateri nižji državni uslužbeni. Draginjska doklada, ki se izplača meseca januarja, se določi po činovnih in aktivitetnih razredih in bo znašala najvišja vsota za uradnike 130, za poduradnike pa 50 K. Za delavce se izda začasna odredba, po kateri se izboljšajo tekom pol leta njih dohodki tako, kakor se bodo končno uredili. Vlada bo za to izdala 11 do 12 milijonov kron.

LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

Laški poraz pri Bengaziju.

Ker je »Agenzia Stefani« zanikala, da bi bili Turki in Arabci porazili pri Bengaziju Lahe, objavlja turško vojno ministrstvo brzojavko, ki potrjuje, da so Turki in Arabci Lahe pri Bengaziju 11. t. m. res porazili.

Protiaustrijske demonstracije v Italiji.

Iz Verone se poroča: Malone po vseh mestih Zg. Italije se prirejajo protiaustrijske demonstracije. Prodajajo se protiaustrijske razglednice. Po vogalih blesketajo napisi: »Proč z Avstrijo!« Po kinematografih se predstavljajo podobe, ki sramote in hujskajo proti

Avstriji, po gledališčih se pa predstavljajo igra, v kateri nastopa ženska, ki se nastani v rodovitni deželi (Tripolis). Vse velevlasti se predstavljajo kakor da čestitajo Italiji, zadnja pride Avstrija, ki pa ne čestita. Italija pomnoži že meseca januarja svojo armado tako, da namesti v Tripolis odposlane vojake. Od avstrijske meje so odposlali dozda v Afriko samo dva polka: 79. pešpolk in veronski planinski polk, ki je imel svoje pododdelke v Aporgu, Agordu in v Salu.

Mirovna poročila.

Nameravano izpremembo turške ustave tolmačijo s tem, da namerava turška vlada skleniti proti primerni odškodnini mir z Italijo in da ji odstopi Tripolitanijsko. A če sklene oficijelno Turčija tudi mir z Italijo in ji na popirju odstopi Tripolis, Lahi še ne postanejo takoj gospodarji dežele. Ostanejo še svobodoljubni Arabci, ko bi Turčija vsled sklenjenega miru umaknila 3000 do 4000 mož, ki jih ima v Afriki. Veliko turških častnikov bi gotovo izstopilo iz turške armade, ki bi vodili še naprej odpor proti Italiji. Turčijo skrbe zmede v Makedoniji in v Albaniji, zato je naklonjena miru. V Afriki bodo morali imeti Lahi, če se tudi sklene mir s Turčijo, najmanj približno 80.000 mož. Rimski uradni krogi so pa glede na poročila o miroljubnosti Turčije zelo rezervirani. Neki laški diplomat je izjavil, da je veliki vezir sicer za mir, a da se Italija pripravlja še za nadaljno vojsko in da se Italiji nič ne mudi skleniti mir.

VIHAR V BOSENSKEM DEŽELNEM ZBORU.

V seji bosenskega deželnega zbora sta očitala voditelj mohamedancev Arnautović in Kara Mehmedović skupnemu finančnemu ministru oziroma sekcijskemu načelniku pl. Horovicu, da sta zaslužila pri oddaji solnega monopola 100.000 K. Vlada je želela, da naj Arnautović umakne svoja očitavanja, česar pa ni hotel storiti. V seji dne 18. t. m. so se zato pripetili viharji pri zori. Predsednik Šola je izjavil, da izključuje Arnautovića in Kara Mehmedovića radi njihovih izjavljanj od seje za en dan. Kara Mehmedović pa ni hotel zapustiti dvorane. Nastal je strešen vihar. Mohamedanski poslanci so razbijali. Kara Mehmedović je ostal cel dan v dvorani, kjer je tudi jedel. Deželni zbor, ki dozda ni še nič delal, se namerava 21. t. m. odgoditi do 15. januarja.

LISTEK.

Josip Lavtižar:

V daljnih deželah.

3. Pariz.

8. avgusta 1910 sem se poslovil ob desetih dopoldne od Basla. Brzovlak ki so mu rekli »rapide«, je imel samo vozove prvega in drugega razreda. Popotnikov je bilo malo in zato dovolj prostora. Seznanil sem se z mladim Švicarjem, ki je doma prodal svoje imetje ter se peljal v Troyes na Francoskem v svojo novo domovino. Kazal mi je celo zbirko častnih daril, ki jih je dobil v tekmah kot najboljši strelec. Zelo dvomim, da bi se sin planin privadil enoličnim planjavam ob reki Seine, ki teče skozi mesto Troyes.

V Mühlhausenu se je obna la železnica proti zapadu in ni trajalo dolgo, da smo zapustili Elzaško ter privozili do prve francoske postaje Petit croix. Sedaj bo treba rabiti frankovski nosnik, da se bo prišlo lažje naprej. Financarji so bili natančni v pregledovanju prtljage, ker smo jim dišali po materi Germaniji. Imajo še vedno prikrito jezo nad tem, kar pride iz teh krajev. Če bi bili vedeli, da sem jaz slovenskega rodu, bi mi bili morebiti prižanili s sitnim preiskovanjem.

z nepreglednimi vrstami topolk. Zasadili so jih zato, da se zemlja zaradi gostih korenin bolj trdno skupaj drži ob straneh struge. Ker je voznja po kanalu cenejša kakor po železnici, videlo se je na njem mnogo ladij, napolnjenih z blagom.

V Troyes ob reki Seine se je Švicar poslovil in prav žal mi je bilo po njem. Od tu se je vila železna proga po dobro obdelanem polju, na katerem so čakali veliki kupci snopovja, da se odpeljejo domu.

Tuintam so samevali gozdi, zaraščeni z brezami ali smrekami, ob njih robu pa so se pasle čede ovac. Potem so se začela prikazovati predmestja francoske metropole. Oko je zagledalo Eifflov stolp ter Monmartre in kmalu smo privozili na velikanski vzhodni kolodvor (Gare de l'Est).

Pripoznati moram, da mi je huda skrb legala na srce, ko sem stopil skozi visoki kolodvorski portal in z vzhviženega prostora gleglal na ulico d'Alsace, ki je bila polna ljudi in vsakovrstnih vozov. Raz palač so se lesketali napisi hotelov in dolgo časa se nisem mogel odločiti, katerega bi si izbral. Kako bi bil potreboval znanca, ki bi mi bil svetoval kaj pravega, toda bil sem sam v tej babilonski mešanjavi. Slednjič sem se vrgel v ljudsko mešanico in se vselil v hotelu Besancon, ki sicer ni bil prve vrste pa vendar dostojen.

Štiri dni sem bival med Parižani. Mala sobica mi je služila edino le za spanje. Po dnevu me ni videla nikoli.

Od jutra do večera sem tolkel trdi tlak prikazal se sedaj tu, sedaj tam, toda vedno imel v mislih: Garde à vous! Pazi! Prišel si v mesto, kjer je bilo že mnogo krvavih revolucij, kjer so morili kralje, odstavljali cesarje, streljali nadškofe, odpravili krščansko vero in jo zopet razglasili kot državno V Pariz prihajajo velesileparji iz najbolj glasovitih mest Evrope (iz Peterburga, Londona, Geneve, Neaplja). Povsod prežijo na-nje policaji, čitajo opis njih vnanjosti, zasledujejo jih po kolodvorih in ulicah ter ni dneva, da bi jih ne spravili nekaj pod streho. Torej glej, da ne prideš v kake zanjke.

V katedralni cerkvi Notre Dame ki je 133 m dolga, sem videl veliki oltar, kamor so postavili Jakobinci leta 1793, ničvredno žensko kot »boginjo pameti« ter jej zažigali kadiho. Ne daleč proč sta dve plošči iz črnega mramorja, kjer čitaš imena 75 duhovnov, umorjenih leta 1871. V stranski kapeli pa opaziš nagrobnik kardinala Darboy, ki so ga isto leto usmrtili komunardi. Res lepi spomini! Kadar se »la grande nation« razkači, tedaj je zmožna vsakega zločinstva.

Od tu sem potoval mimo sijajnih palač, ki so znane z imenom Louvr, ter prišel čez tuilerijske vrtove na Place de la Concorde, najlepši trg Pariza. Sredi trga stoji luksorski obelisk

PODRŽAVLJENJE ŽELEZNICE VARŠAVA—DUNAJ.

Proračunska komisija ruske dume je sklenila s 17 proti 7 glasovom, da se podrži proga Varšava — Dunaj, ki je v poljskih rokah. Poljaki so odločno ugovarjali, a so jih njih nasprotniki preglasovali.

DVA MLADOTURKA UMORJENA.

Iz Kratove se poročča čez Solun, da so usmrtili Bolgari dva posestnika, ki sta člana mladoturškega odbora.

VELIKA SEVERNOAFRIŠKA DRŽAVA.

Francoski ministrski predsednik je v zbornici izjavil, da vlada ni imela večje skrbi, kakor da ustvari in izpolni veliko severno afriškansko državo. Alžir, Tunis in Maroko tvorijo celoto.

ANGLEŠKI PRESTOLNI GOVOR.

Angleški parlament se je zaključil s prestolnim govorom, ki izvaja med drugim, da so razmere Angleške do drugih držav trajno prijateljske. Izražja se veselje, ker se je rešilo vprašanje o Maroku. Glede na vojsko med Italijo in Turčijo je kralj proglasil nevtralnost. Vlada upa, da se z novo zavarovalno postavo zmanjša beda med delavstvom.

KITAJSKA REVOLUCIJA.

Mandžuanska posadka v Kinčavu se je udala. Vstaši v Šanziju so demoralizirani in beže pred cesarskimi vojniki. Iz Čifua se pa poročča, da so policisti in nekaj vladi zvestih vojakov osvojili Jamen in vjeli načelnika revolucije uprave Tatajsa. Tri vojne ladje vstašev so odplule v Šangaj.

SESTANEK CESARJA VILJEMA Z ANGLEŠKIM KRALJEM.

Iz Berolina dohaja še nepotrjeno poročilo, da se nameravata sestati nemški cesar Viljem in angleški kralj.

RUSI V PERZIJI.

»Daily Mail« poročča, da bodo prodrli Rusi do 21. t. m. pred Teheran, če Perzija ne ugodí vsem rus. zahtevam. Dne 17. t. m. so bile pred parlamentom zopet velike demonstracije. Množica je zahtevala pojasnil, kako stoji pogajanja z Rusijo. Demonstranti so grozili, da bodo pomorili ministre. Ministri so izjavili, da bodo govorili o svojih nadržih v javni seji.

Volitve na Hrvaškem.

V kolikor niso volitve na Hrvaškem sistirane, je izid iz onih okrajev, ki so dosedaj volili, že popolnoma znan. Kljub nasiljem, ki jih je izvrševal ban Tomašič nad hrvaškim narodom se mu tudi včeraj ni posrečilo pridobiti večine. Neverjetno je, da se savor snide. Dosedanji izid je naslednji: **stranka prava 27 mandator, koalicijska 24, vladni mažaroni 21, kmečka stranka 8, osječka skupina 1 in srbski radikalci 3.** Socialni demokrat Korač v Šidu ni izvoljen, kot se je napačno poročalo, ampak je zmagal mažaron Adamovič.

Včerašnje volitve.

Včeraj je bil zadnji volilni dan. V dveh okrajih so bile tudi ožje volitve.

pripeljan iz Egipta, 22 m visok, izklesan iz ene same granitove skale in okrašen s hieroglifi. Pravijo, da je že 3400 let star, ker je še iz dobe egiptovskega kralja Ramzesa Velikega. Lahko si mislimo, koliko je stalo truda, da so to silno težo transportirali v Pariz. Če pa bereš zgodovino velike francoske revolucije, pretrese te groza, ko izveš, da je bila ravno na tem prostoru kralju Ludoviku XVI. odsekana glava, nekaj mesecev pozneje pa kraljici Mariji Antonietti. Francoz je fino olikan, a strast ga spremeni v divjo zverino.

Stopiva sedaj onstran reke Seine ter oglejva Eifflov stolp (la Tour Eiffel), ki naju od daleč pozdravlja. Nikoli še nisva videla 300 m visoke stvari; gotovo bova kar presenečena od tako drzno izpeljane stavbe. Toda čudno. Eifflov stolp ni napravil na-me nobene utisa, ne dobrega ne slabega, ne veličastnega ne malenkostnega. Stal sem čisto hladen pod njim kakor človek brez navdušenja. Spodaj obeta stolp prav veliko, ker je zgrajen na jako široki podlagi. Kmalu pa se začne izgubljati masivnost in se popolno izgubi v višavi. Samo to vidiš, da se vzdiguje visoko nad tabo, toda vse je votlo, prozorno, zračno, zato pa brez namena, brez ideala brez lepote.

Če prideš v Pariz, ne pozabi obiskati tudi Montmartre (grič mučencev), stoječ ob severni strani nad mestom. Grič je ves zazidan s hišami, na vrhu pa stoji cerkev Sacré-Coeur, ki se prištevja radi velikosti, krasote in vzvišene lege prvim mestnim znamenito-

Včerašnji dan je zlasti za pravaše ugodno izpadel. Izvoljeni so sledeči

pravaši:

V okraju **Sv. Ivan Zelina:** vodja stranke prava dr. Mile Starčević, **Pregada:** dr. Vuk Kiš, **Pisarovina:** Franjo pl. Kufrin, **Nova Gradiška:** dr. Stjepan pl. Pomper, **Kloštar:** dr. Juro Balaško. Stranka prava si je včeraj osvojila Veliko Gorico (zmagal Peršič), kjer je bil dosedaj poslanec kmečke stranke dr. Ante Radič.

Koalicijska

je zmagala včeraj v sledečih okrajih: **Kapina:** Stjepan Cerovac, **Selce:** dr. Boguslav Mažuranič, **Bakar:** Erazmo Barčič, **Zlatar:** Aurel Korauer, **Sisak:** Grga Tuškan.

Radičeva kmečka stranka

si je ohranila včeraj poleg že omenjenih, sledeča okraja: **Bjelovar:** Benjamin Superina in **Ludbreg:** Stjepan Radič.

Poleg tega je še zmagal srbski radikalca dr. Milan Babič v **Irgu** in vladinovec Adamovič v **Šidu**.

Tak je torej rezultat. Izmed vseh strank je lahko najbolj zadovoljna stranka prava, ker je zmagala v 27 okrajih. Dosti upa do zmage pa ima še v prvem zagrebskem okraju in v pravaški trdnjavi Slunju, kjer bodo še enkrat volitve. Tako bode mogoče imela stranka prava devetindvajset poslancev. Stranka prava odkar obstoji in pošilja svoje zastopnike v hrvaški sabor še ni dosegla takega števila. Seveda je to v prvi vrsti udarec za vlado, ker so pravaši protinagodbenaši. Zato prav lahko razumemo preganjanje pravašev v Draganiču in Sv. Ivanu Zelini. S temi preganjanji si pa Tomašič ni opomogel, ampak lastni grob izkopal.

H koncu naj še pripomnimo, da smo se takoj zjutraj informirali o vesteh tukajšnjega jutranjega lista, da ban odputuje in da bo imenovan vojaški komisar v Zagrebu. Odgovorilo se nam je, da o tem v Zagrebu ni nič znane in da je položaj zelo nejasen. Zato je za sedaj vsaka sodbha nemogoča.

Dnevne novice.

+ **Moč naše organizacije** ni »Slovenskemu Narodu« prav nič všeč, kar je popolnoma pravilno. Če se pa spričo tega skuša obregnuti v številke, ki jih izkazuje statistika S. K. S. Z., Orla in Marijine družbe, je to čisto prazno delo. Naša statistika je jako vestno sestavljena, ker je nam samim veliko na tem, da poznamo dejansko stanje naše organizacije. »Narod« meni, da se more komaj vsak tretji član izmed statistično izkazanih smatrati za pravega somišljenika S. L. S. »Narod« očividno pozablja, kako imenitno so libe alci pri vsakih volitvah tepeni. Če bi bilo število v naši organizaciji združenih somišljenikov tako nizko, kakor je brihtni »Narod« izračunal bi nikoli nikoder noben naš kandidat ne zmagal. Da je pa skoro vsak naš volivec organiziran, to je menda jasno. Kar se pa uniformiranih Orlov tiče, naj bo »Na-

stim. Zgrajena je v bizantinskem slogu, približno po vzorcu Zofijine mošeje v Carigradu. V zvoniku visi najtežji zvon, kar jih je na Francoskem. Pravijo mu Savoyarde ter tehtja 26.215 kg. Kadar odpre svoja bronasta usta, takrat ne bobni samo po Parizu, temveč še deset ur na daljavo.

Pod menoj se je širila cela puščava mestnih oddelkov, ali da bolje povem, raztezalo se je celo morje hiš, in pri takem pogledu pride človeku marsikaj na misel. Spomnil sem se Gospodovih besedi, ki jih je izrekel v Jeruzalemu: »Da bi bilo vendar spoznalo svoj dan in kar je v tvoj mir! Sedaj pa je skrito pred tvojimi očmi. Zakaj prišli bodo dnevi, ko te bodo sovražniki obdali z zasipom, te oblegali in stiskali od vseh strani!«

Da! Pred očmi imam razgrnjeno tisto tolkrat oblegano, sestradano in ponižano mesto Pariz. Zadnji in najhujši vdarec so mu zadali Prusi ravno ob novem letu 1871. Vklenili so ga okrog in okrog ter tako izlačnili, da je stala podgana en frank, pišek pa 35 frankov. In ko ni bilo nobenega živeža več, snedli so Parižani še divje zverine v živalskem vrtu: leve, tigre, medvede, volkove itd. ter jim tudi slovo meso ni bilo pretrdo. Poprej so navdušeno prepevali »Allons enfants de la patrie!« — sedaj pa je sledila med gromom topov popolna kapitulacija in Bismark je v znani nemški oholosti podpisal trde mirovne pogoje z zlatom ter z biseri okrašenim peresom.

rod« le potolažen. Ne bo dolgo minulo in bo »Narod« v Ljubljani najmanj 2000 olovskih uniform videl. Takrat bo »Narod« morebiti le verjel, da je naša statistika pravilna.

+ **Podtikati zna »Narod«** imenitno. Včeraj trdi, da je dr. Šusteršič v svojem zadnjem govoru v državnem zboru »razglasil načelo, da ima vsak toliko moči, kolikor si jo sam vzame«. V resnici pa je dr. Šusteršič izjavil, da stoji v Avstriji razmere tako, da ima vsak toliko moči, kolikor si jo sam vzame, namesto da bi vladala pravica. To je seveda čisto nekaj drugega, kakor to, kar »Narod« pravi. Zato odpuščajmo »Narodove« opazke, češ, da S. L. S. ne pozna krščanske morale. Morale ne pozna stranka »Slovenskega Naroda«, ki kot liberalna stranka načeloma stoji na stališču, da gre moč nad pravico, ker zagovarja neomejeno svobodo konkurence in krščanske morale ne pripoznava.

+ **Napredek pravaštva v Dalmaciji.** Pred osmimi leti je bila cela Dalmacija, v kolikor ni italijanska ali »srbska«, v rokah liberalne hrvaške narodne stranke. Ali kakor je začelo slovensko ljudstvo pometati pri občinskih volitvah z gnjilim liberalizmom, tako delajo tudi krepki Dalmatinci s Smodlakovino. Danes je že skoro polovica Dalmacije v taboru stranke prava. Pravaši imajo Šibenik z okolico, Skradin z okolico, Imotsko z okolico, osvajajo si pa tudi občine na otokih. Zadnji čas so dobili Komizo na otoku Vis. Dalmatinski liberalci so v strahu, kaj bode, če bode tako prodirla pravaška ideja. Ta skrb je odveč. Propadli bodo še pri prihodnjih deželno- in državnozbornih volitvah in takrat bode hrvaški narod prost liberalne more!

+ **Glasi »Učiteljske tiskarne«** se časih s tem ponaša, da je »dostojno«. Kako se pa s tem strinja dejstvo, da glasi »Učiteljske tiskarne« že par številk sem priobčuje neke »pridige«, v katerih nek izprijenec, ki je na vseh poljih bankrotiral, v pobalinskem tonu skuša sramotiti katoliške verske resnice, ne razumemo. Tudi je kaj značilno, da glasi, ki je ima v rokah liberalno učiteljstvo, ropota zoper to, da se vrši obdarovanje otrok na dan svetega Miklavža s svetim Miklavžem, angeli in molitvicami. Posebno molitvice so mu zoprne in odločno zahteva, da se odpravijo. Sicer se nobena duša za te zahteve glasila »Učiteljske tiskarne« ne meni, toda dobro si je pa vseeno zapomniti, kakšen ton vlada v njem in kakšne ideje propagirajo tisti, v kojih imenu je Engelbert Gangl v Belikrajini prisegal, da spoštuje in brani sveto katoliško vero.

+ **Občinske volitve na Studencu pri Krškem.** Dne 14. decembra so se vršile v občini Studenec pri Krškem občinske volitve. Drugi in tretji razred sta volila S. L. S., prvi je pa ostal v rokah liberalcev. Občina je bila dosedaj libealna.

+ **Društvenega koledarčka** je še nekaj izstisov, zato naj blagovoliijo oni, ki ga žele še dobiti, takoj naročiti. Cena mu je 1 K. Obseza natančno statistiko naših društev, Orlov in podružnic »Slovenske Straže«. V drugem delu je natančen popis »Ljudskega doma« s šestimi lepimi slikami, poročilo skupščine S. K. S. Z. in njenega obnega zbora. Na koncu je pridejanih več listov tiskanih za gospodarske in privatne zapiske, izdatke, prejeme itd. Opozorjamo na Koledarček zlasti ona društva, ki ga še niso naročila. To je naša oficialna društvena knjiga, ki bi jo moralo imeti vsaj vsako društvo, če že ne more vsak član.

+ **Dr. Josip Frank.** Dne 17. decembra 1911 je umrl v krogu svoje rodbine 68letni dr. Josip Frank. Sedaj leži v Stačevičevem domu na bajno okrašenem odru. Na oder je položenih mnogo vencev. Na uredništva pravaških listov in rodbini ranjkega prihajajo mnogoštevilna brzojavna sožalja. Poleg rodbine so izdali tudi Starčevići klubi v raznih mestih in izvršilni odbor stranke prava mrtvaške liste. V mnogih krajih zvone zvonovi v zadnji pozdrav pokojniku. Pogreb bo jutri, v sredo, dopoldne ob 10. uri iz Starčevićevega doma.

+ **Imenovanje.** Poljedelsko ministrstvo je imenovalo namestniškega svetnika in vodjo okrajnega glavarstva v Gorici Antona Rebeka za predsednika pogodbovalne komisije za Goriško in Gradiško.

+ **Iz finančne službe.** Finančno ministrstvo je imenovalo davčna upravitelja Ivana Saviduttijsa in Franca Einhauserja za davčna nadupravitelja v službenem področju finančnega ravnanjstva v Celovcu.

+ **Volitev župana na Bledu.** V sredo popoldan t. j. 13. t. m. smo volili na Bledu občinsko predstojništvo v navzočnosti g. c. kr. okr. glavarja v Radov-

ljici in je od oddanih 23 glasov dobil g. nadučitelj Franc Rus 20 glasov. Dalje so dobili kot občinski svetniki od oddanih 23 glasov: Dr. Janjo Benedik, zdravnik, 23 (podžupan). — Tomaž Medja, posestnik, 23. — Jan. Kunčič, posestnik in žagar, 21. — Anton Hudovernik, posestnik, 21. — Leopold Stuchly, c. kr. major v p. 19. — Jan. Taučar, posestnik, 18. — Jan. Poklukar, posestnik, 18. — Ivan Triller, posestnik, 17 glasov.

+ **Izpremembe v obremenitvi posestev na Kranjskem leta 1910.** Na Kranjskem so se leta 1910 obremenila na novo posestva za 24.307.258 K, razbremenila pa samo za 12.821.114 K. Posestnike je izpremenilo posestev v vrednosti 35.136.877 K (od teh po kupnih pogodbah 25.460.615 K, po prisilni dražbi 753.804 K, zaradi smrti 7.239.706 kron).

+ **Umrl** je v nedeljo 17. t. m. kakor smo že poročali, Janez Gruden, posestnik v Jeličnemvrhu, star 51 let. Pokojni je bil znan radi svoje trgovine in kot kandidat liberalne stranke. Okrajna hranilnica je darovala 25 K Družbi sv. Vincencija mesto venca na krsto svojega načelnika. 10 K je pa darovalo veteransko društvo v Idriji v isti namen kot poslovlilo svojemu članu.

+ **Umrl** je preteklo nedeljo v Pulju nagle smrti cesarski svetnik in c. kr. poštni nadupravitelj v p. Frank. Pokojni je bil puljski podžupan, deželni poslanec in velik prijatelj iredentizma. Z njim je legel v grob eden največjih nasprotnikov puljskih Hrvatov in Slovencev. Leta 1908 je bil v Pulju izvoljen s tremi glasovi večine za deželnega poslanca in tako odvezal Hrvatom oni deželnozborni mandat, ki jim je bil pe takrat sklenjenem volilnem kompromisu zagotovljen.

+ **Umrla** je 16. t. m. po dolgi in mučni bolezni v starosti 78 let vdova gospa Ivana Gregorec v Želmljah pri tamošnjem učitelju.

+ **Vlomil** je ponoči od petka na soboto (15. do 16. decembra t. l.) nabiralnike za milodare pri šesterih znamenjih v Mengšu neznan tat. Pri drugih znamenjih je tudi poskušal, pa ni mogel razbiti nabiralnikov.

+ **Razpis ustanove.** Oddati je ustanova letnih 600 K za medicina, ki je vpisan na dunajski univerzi in je pristojen v občini kozjanskega ali sevnjskega okraja. Prošnja je vložiti do dne 31. decembra t. l. pri c. kr. namestniku na Dunaju. Pravica oddaje pristojni prezidiju dunajskega kolegija doktorjev medicine.

+ **Ljudsko šolstvo.** Okr. šolski svet v Kamniku je imenoval na mesto učitelja Marije Odlasek, ki je dobila dopust v svrhu vodstva gospodinskih tečajev v kamniškem okraju, dosedanji prov. učiteljico v Dolu Heleno Fischer kot supletinjo na dekliški šoli v Kamniku in na mesto prov. učiteljice Fischer dosedanjo volonterko na osemrazredni dekliški šoli v Lichtenthur novem zavodu v Ljubljani Ivano Korban za prov. učiteljico na dvorazrednici v Dolu. — Okr. šolski svet v Litiji je imenoval na mesto nadučitelja Henrika Lobe, ki je na dopustu, izpr. učitelja Franca Samca iz Leskovic za supletna na trirazrednici v Krki. — Deželni šolski svet za Kranjsko je s pri-trdilom prizadetih faktorjev dovolil, da se v Čadrezu ustanovi začasna padeleka prvega razreda ljudske šole v Šent Jerneju, in sicer za vasi Čadreže Breška vas, Pristavica in Zg. Gomila.

+ **Nova hrvaška opera.** Dne 16. t. m. so na hrvaškem gledališču z velikim uspehom predstavljali novo opero Iv. pl. Zajca »Oče naš«.

+ **Sam se je kaznoval.** Praški »Narodni Listy« poročajo, da se je poročnik Wessely, ki so ga zasledovali s tiralice zaradi ponarejanja menjic, ustrelil.

+ **Nabiranje krajepisnih imen.** V drugi polovici tekočega leta so Matici Slovenski zbirke krajepisnih imen poslali ali izročili naslednji gospodje: Prof. Iv. Koštic v Gorici; po g. prof. dr. K. Ozvaldu dijak goriške gimnazije: Al. Kodermac, Fr. Slokar (VII.); Al. Cejan, Fr. Kandus, Leop. Platinšek (VI.); po g. prof. Mat. Suhaču dijak celjske višje gimnazije: Br. Flis, Jos. Jeraj, St. Percel, M. Šribar (VIII.); Vlad. Gajšek, Fr. Grobler, M. Kos, Kr. Lončar Al. Mesiček, Bl. Poznič, Balt. Vasle (VII.). A. Brenčič, Bogd. Kurbus (VI.); po g. prof. dr. Jak. Zmavcu dijak I. gimnazije ljubljanske: Fr. Češarek, Jan. Lesar (VIII.) Dom. Drnovšek, M. Lukanc, Ferd. Preželj (VII.) Mart. Dokler, Pavel Grabner, Stan. Javornik Ant. Korošec, Fr. Širca (VI.); Jos. Črne (V.) po g. prof. dr. Fr. Ilesiču dijak II. gimnazije ljubljanske: Drago Češnik, Fr. Drašler Fr. Jerina, Vinko Lavrič, Vlad. Pintar, Fr. Ustar, (VIII.); Iv. Novak (VII.); po g. prof. J. Westerlju Maks Preželj, dijak II. gimnazije ljubljanske. Matica Slovenska izreki vsem imenovanim gospodom svojo najis krenejšo zahvalo za njih trud in prizadevanje pri nabiranju krajepisnih imen.

ali pri posredovanju tega nabiranja. Obe-
nem Matica vjudno prosi vse gospode, ki
so že pred daljšim časom obljubili zbirke
iz svojih krajev, naj jih blagovolijo kmalu
poslati.

— **Promoviral** bo na Dunaju za do-
ktorja zdravilstva g. Josip Tavčar.

+ **Božične počitnice.** Naučno mini-
strstvo in ministrstvo javnih del sta
odločila, da se prične letos božične po-
čitnice, ker bo Sveti Večer v nedeljo,
po tistih srednjih in obrtnih šolah, po
učiteljskih in sorodnih šolah, kjer se
prične vedno božične počitnice dne 24.
decembra, že v petek 22. decembra. De-
želne šolske oblasti smejo to dovoliti
tudi ljudskim in meščanskim šolam.

— **Smr. na kosa.** Na Krki je umrl
včeraj blag mladenič, načelnik Orlov,
Jožef Strah v cvetju mladosti, star
še 20 let. Pokoj njegovi duši!

— **S'ovenske poroke v Ameriki.** V
New Yorku so se poročili: Gosp. Ant.
Kumer, stanujoč na Flushing Ave,
Brooklyn, doma iz T ebneja, se je po-
ročil z gđc. Terezijo Smrekar iz Mirne
na Dolenjskem. — V zakonski stan sta
stopila tudi Fran Osolnik iz Doba in
gđc. Nežika Kokalj iz St. Jakoba ob
Savi. — Gosp. Anton Meglica iz Tru-
šice v Istri si je izvolil za družico v
življenju Irko Mary Brooks.

— **V Ameriki umrli Slovenci.** V
Taylors Spring., Ill., so dne 26. novem-
bra pokopali rojaka Luka Leršeta, ki
je ponesrečil v premogovem rovu. Star
je bil 49 let in zapušča ženo in troje
nedoraslih otrok. — V Cannonsbu gu,
Pa., je umrl po dolgotrajni bolezni slo-
venski rojak Blaž Jereb. — V noči dne
17. novembra je umrl v bolnišnici v
Pittsburgu, Pa., slovenski rojak Aloj-
zij Resnik, star 22 let. Bil je doma iz
Leskovca pri Krškem na Dolenjsk. em.
Bolehal je skozi dva me. eca za vročin-
sko boleznijo. — V Indianapolisu, Ind.,
je umrla 18. novembra 18letna Antonija
P. egelj, doma iz Gorenje Konoble,
fara Spodnja Idrija. — V Leadville,
Colo., se je pri razstrelbi v rudniku po-
nesrečil 25letni Slovenec Fran Glavan,
ki zapušča ženo in dvoje otrok. — Isto-
tam je umrla Slovenka Ivana Kus. —
V San Franciscu, Cal., so umrli: Ga.
Ana Vidmar, rojena v vasi Kal, fara
Semič. Zapustila je soproga, omoženo
hčer in pet nedoraslih otrok. — Dne
20. oktobra je umrl Anton Kastelec, ro-
dom iz Melike, na farmi v Lake coun-
ty; zapušča ženo in štiri nedorasle
otroke. — Dne 14. novembra je po
kratki, mučni bolezni preminula Ana
Zajc, rojena Lužovec v vasi Grad pri
Kranju na Gorenjskem; zapušča so-
proga Josipa Zač in petero nedoraslih
otrok. — Dne 21. novembra je umrl
neoženjeni 63 let star Martin Škof, ro-
dom iz Boldreža, fa a Radovica. Po-
kojni je bil 30 let v Ameriki. — V Cle-
velandu je umrl rojak Franc Tekavec.
Pokojni je bil doma iz Dolenje vasi pri
Ribnici, kjer zapušča brata. V Ame-
riko je prišel pred 14 leti. Zapušča že-
no in petero otrok.

Koroške novice.

k Spominjaj'e se Božičnice sloven-
skim otrokom ob slovenski meji na Ko-
roškem! Izpolnite takoj »Miru« prilo-
žene položnice. Nabirajte med znanci!

k V Guštanju se je ustanovilo v
nedeljo, 17. t. m., katol. slovensko iz-
obraževalno društvo ob večki udeležbi
ljudstva iz trga in okolice. Govoril je
dr. Rožič o namenu in pomenu ljud-
ske organizacije in izobraževalnih dru-
štev. K društvu je pristopilo čez 40 čla-
nov.

k Duhovniške vesti. »Slovenec« je
že poročal, da v krški škofiji sever vle-
če. To dokazuje zopet zadnje imenova-
nje v Celovcu. Na mesto slovenskega
kaplana pri farni cerkvi v Celovcu, kjer
je bil več ko sto let neprenehoma slo-
venski kaplan, ker se v spovednici in
pri bolnikih nujno potrebuje, je imeno-
van Bavarec Grundel, g. kaplan
Ogris pa je »avanziral« za provizorja
na Strmcu, kjer je vpokojen župnik
Ferdo Lavrinc. Nemški duhovniki
(struja, ki je hipernacionalna, po vzor-
cu dunajskih krščanskih socialcev), so
sklenili da mora škof imenovati na me-
sta, ki jih sedaj še zasedajo Slovenci v
obmejnih krajih, kjer se še bere evan-
gelij v slovenskem jeziku, pridiga pa je
nemška, nemške duhovnike, »druga-
če je vera v nevarnosti«. Naši duhovni-
ki bodo imeli sčasoma isto stališče ka-
tor slovenski uradniki na Koroškem.
Pri nas ne delujejo samo »Volksrat«,
»Schulverein« in »Südmarka«, deluje
tudi društvo »Ostmark« oziroma ne-
zastopniki — nemški duhovniki, ki po-
deržujejo pravične narodnosti uganjajo
nemškonacionalno politiko. Namesto
vikarja pri stolni cerkvi Mihaela Pau-
litscha, ki postane z novim letom ured-
nik »Kärntner Tagblatt«, je imenovan
ceremonijar Al. Milla.

Ljudski tipi iz Perzije.

k Pogreb stolnega prošta. V nedeljo
popoldne se je vršil pogreb stolnega
prošta dr. Antona Müllerja. Krsta
je bila blagoslovljena najprej v »Gur-
kerhaus-u«, kjer imajo kanoniki svoj
domicil, v sprevodu so jo peljali v stol-
no cerkev, kjer jo je č. g. kanonik Gui-
do Bittner še enkrat slovesno bla-
goslovil, nakar se je pomikal spreved
k Sv. Rupertu, kjer je bil rajni poka-
pan. Rajni stolni proš je bil rojen leta
1843 v Glinjah v Rožu, je bil leta 1866.
posvečen v mašnika, leta 1877. promo-
viran za doktorja bogoslovja, leta 1894.
imenovan za kanonika in leta 1906. za
infuriranega stolnega prošta. Dolgo ča-
sa je bil ud dež. šolskega sveta. Pred
svojim prihodom v Celovec je službo-
val kot župnik pri Dev. Mariji na Pre-
valjah kjer se je mnogo trudil za časi
in hišo božjo. Za cerkev, ki jo je tam
prezidal, je daroval veliko vsoto. Mno-
gi gospode, ki se sedaj nahajajo v du-
hovniških in posvečenih službah, so iz-
gubili z njim nekdanjega podpornika,
veliko jih je spravil k študijam. Bil je
blaga duša in je podpiral tudi na tistem
slovenska društva. »Učiteljskemu do-
mu« v Celovcu je daroval takoj ob us-
novitvi društva kot neimenovan 1000
kron. Svoje premoženje je zapustil de-
loma dijaškemu zavodu »Mar janišču«
(»Marianum«) v Celovcu, kjer se pri-
pravljajo gimnazijci za duhovniški po-
klic. N. v m. p.

k Nove naprave v Celovcu. V Ce-
lovcu imamo jako staro poslopje, ki ni-
kakor ne odgovarja več higijeničnim
zahtevam. To je bogoslovna. Škofij-
stvo se pogaja z magistrom o nakupu
starega semenišča. Novo naj bi stalo na
farnih travnikih v bližini St. Martina
pod Križno goro. Mesto bi staro poslop-
je podrla in sezidalo tam javno ljudsko
kopel, tržnico in skladišče. Upamo, da
se to posreči in da dobijo v doglednem
času naši bogoslovci novo stanovanje.

k Vrbsko jezero je zahtevalo letos
13 žrtev. 13 ljudi je utonilo.

Glasba.

* »Cerkveni Glasbenik« 12. št. 1911.
L. XXXIV. — Vsebina: P. Hugolin Sat-
tner. — Cerkveni pevovodja. (P. Hugo-
lin Sattner.) — V ogrambo. — Dopisi,
(Ljubljana). — Razne reči. — Darovi za
nove orgle v ljubljanski orglarski šoli.
— Popravek. — Ob koncu leta. — Vse-
bina glasbene priloge: Lavretanske li-
tanijske, (iv. Pogačnik). — Offertorium in
I. Missa Nativitatis Domini »Latentur
coeli«. (Fr. Premru.) — »Cerkveni Glas-
benik« izhaja po enkrat na mesec in ve-
lja za celo leto z glasbeno pr. logo vred
5 K, za cerkve ljubljanske škofije 4 K,
za dijake 3 K. — Urednik: Stanko Pre-
mrl. Uredništvo in upravnštvo: Ljub-
ljana, Pred škofijo 12. I. Vsak slovenski
glasbenik naj bi bil naročen na ta zani-
miv glasbeni list!

»Novih Akordov« zadnja, vsled pre-
obilo zaposlenega g. urednika nekoliko
zakasnela številka nosi na čelu dedi-
kacijo — Franu Gerbiču ter se v uvodu
pridružuje njegovim slaviteljem ob
70 letnici. List prinaša izključno jubi-
lantove skladbe, na prvem mestu kre-
pak možki zbor, posvečen glasbenemu
društvu »Ljubljana«. Ponovno priporo-
čamo »Nove Akorde«, ki so v glasbe-
nem in v književnem delu izborna
urejevanj slehernemu slovenskemu in-
teligentu, ki se zanima in ljubi glasbo.

Gca. M. Peršlova, ki se sedaj vežba
v Pragi v solopetju, je nastopila 8. t. m.
v »Bund der Künstlerinnen« v Pragi z
velikim uspehom. Praški listi hvalijo
predvsem njen sonoren glas in lepo
šolo ter ji jednoglasno obetajo najlepšo
prihodnost. V kratkem nastopi gospica
Peršlova tudi s slovenskimi solospeli,
dočim je pri imenovanem nastopu pela
izključno Brahmsa.

Šla'erske novice.

š Štrajkujoči dijaki. Dne 16. t. m.
so pričeli šestošolci mariborske gim-
nazije štrajkati. Ko je prišel profesor
Haid po pavzi ob 12. uri v razred, da
bi poučeval latinščino, ni našel razven
enega nobenega dijak v razredu. Vsi
so takoj po končani prejšnji uri zapu-
stili gimnazijo. Vzrok, da so nastopili
dijaki skrajno pot štrajka napram pro-
fesorju Haidu, je, kakor se govori, iz-
redna strogost imenovanega profesor-
ja. Pri zadnji konferenci, ki se je vr-
šila v petek, je bilo nenavadno veliko
učencev iz latinščine grajanih. Vsled
tega so bili dijaki razburjeni in so pri-
čeli v soboto štrajkati. Kako se bo ta
stvar razvila, bomo še poročali.

š Drobne novice. Podružnica Slov.
Straže v Mariboru prireja stalno vsak
ponedeljek družinske večere v gostilni
g. Kirbiša v Viktringhof ulici (»Sand-
wirts«). Na teh večerih se je za Slov.
Stražo nabralo od septembra letos pa
do decembra krog 100 K. Gotovo lep
uspeh! — Novi most čez Savinjo v Rim.
Toplicah se je kolavdiral pred krat-
kim. Most je dolg 110 metrov, visok
pa je nad Savinjo 10 m. — V četrtek,
14. dec. so eskortirali v Gradec biv-
šega jetniškega paznika Rudolfa Rath,
ki je pripomogel bankirju Samuelu
Schwarzu, da je pobegnil iz graške
kaznilnice, kjer je bil radi goljufije
zaprt. Ubogi mož se je dal od Schwarza
zapeljati. Schwarz je pustil v Berlinu
svojo žrtev na cedilu in je izginil.
Rath je preiskovalnemu sodniku vse
natančno izpovedal, kako sta z Schwar-
zom ušla. Obsodbo bo deželno sodišče
izreklo še pred Božičem. — Gornje-
štajerska krščansko-socialna delavska
društva so po svojem zastopniku na
glavnem zvezinem zborovanju na Du-
naju 10. dec. izjavila, da izstopajo iz
splošne državne zveze. Ta izstop je
delo poslanca Neunteufelna, ki hoče
na vsak način ubiti ali vsaj oškodovati
Hagenhoferjevo frakcijo.

Aktualno predavanje v ljudskem domu.

V torek 19. decembra ob 8. uri zvečer
javno predavanje

KRVAV LIST

iz zgodovine ruskega sistema. Prega-
njanje katoličanov v Polessju in holm-
ski deželi na Ruskem.

Predava dr. L. Lenard.

Predavanje se bo pojasnjevalo s skriptnimi
slikami, ki so prišle iz Poljskega in so nalašč
za to narejene.

Vstopnina: sedeži 40 vin., stojišča 10 vin.

Ljubljanske novice.

OBČINSKI SVET IN »SLOVENSKI NAROD«.

»Slovenec« je o seji ljubljanskega
občinskega sveta 18. t. m. priobčil po-
polnoma objektivno in na vse strani
pravično poročilo in se bo tega tudi za-
naprej vestno držal, ker se svojih dolž-
nosti nasproti javnosti v polni meri
zaveda.

Drugačno postopanje pa si je iz-
bralo glasilo na odno-napredne inteli-
gence. Če bi bil »Narod« kaj pretira-
val, bi ničesar ne rekli, ker na je v
svojem poročilu nagromadil ne samo
laži, ampak tudi skrajne netaktnosti
in neotesanosti, moramo tako sloven-
sko časnikarstvo diskreditirajoče pisa-
nje javno obsoditi in ožigosati. Če sta
»Narodova« poročevalca hotela s svo-
jim dolgovestnim poročilom pokazati
svojo duhovitost, sta svoj namen te-
meljito zgrešila. »Narod« je le doka-

zal, da so mu resničoljubje, takt in
olika slejkoprej tuji pojmi.

Najprej trdi »Narod«, da je bilo
»pred mesino hišo že ob 9. uri dopol-
dne opazati živahno vrvenje« in na
različne načine »živahno gestikulirajo-
če ljudstvo«. Res je pa, da niti takrat
niti pozneje ni bilo pred rotovžem opa-
žati nobenega posebnega zanimanja.
Nato opisuje »Narod« občinske sveto-
valce S. L. S., proti čemur bi seveda
nobeden ničesar ne mogel imeti, ako
bi bil »Na-odov« poročevalec storil to
kolikor toliko z okusom. O g. Lillegu
pravi da je stopal k svojemu sedežu
»s sklonjenim hrbtom in s sramežlji-
vim pogledom v tla«, dočim se je nam
zdelo, da je bil g. Lilleg jako dobre vo-
lje. Če opisuje »Narod« dr. Zajčevu
»dragoceno zimsko suknjo«, bi imelo
to za kak modni časopis gotovo nekaj
pomena, če pa spada to v politično gla-
silo, ne vemo. O dr. Deteli trdi »Na-
rod«, da je »vodja klerikalne občinske
delegacije«, kmalu nato pa trdi, da je
»na svojem mestu mirno sedeč popol-
noma ignoriral svoje somišljenike v
centru«. To je kaj inteligentno pisa-
nje. . . Naravnost grdo pa je, ko »Na-
rod« enemu naših občinskih svetovav-
cev očita, da je »bled, suh in ina oči-
vidno bolezen na obrazu ter je previ-
dno popihal prah s fotelja«. Ali spada
morebiti med naloge časnikarskega
poročevalca, da dela zdravniške dia-
gnoze?

Mi smo v svojem poročilu lojalno
vsak komentar opustili in bi o razli-
nih drobnjarijah sploh ne pisali, ako
bi nas »Narod« s svojim nedostojnim
poročilom k temu ne primoral. Naj se
gospodje od narodno-napredne stran-
ke netaktnosti gospodov »Narodoviha«
žurnalistov zahvalijo, če zdaj tudi mi
svoje povemo. Dejstvo je, da je vladala
med občinskimi svetovalci narodno-
napredne stranke jako skromno raz-
položenje. Gospod Bonač kot starostni
predsednik je sicer stvarno sejo popol-
noma pravilno in pravično vodil, po-
znalo se mu pa je, da posel, ki mu je
bil poverjen, zanj ni. Zal nam je, da
moramo z ozirom na »Narod« to stvar
konstatirati. Lahko bi v tem oziru še
nekaj, kar se je pri včerajšnji seji
splošno in zelo opazilo, navedli, pa ne
bomo.

Treba pa je na vsak način ome-
niti postopanje gospoda dr. Trillerja,
ki je bil z dr. Zajcem imenovan za
skrutinatorja. Dr. Triler je čisto proti
parlamentarnemu uzusu sam proglasil
izid volitve in enunciral izvolitev dr.
Tavčarja, namesto da bi rezultat zapi-
sal in izročil starostnemu predsedni-
ku, ker je le ta v to pooblaščen. Gospod
Bonač je sam čutil, da dr. Trillerjevo
postopanje ni bilo pravilno in je izvo-
litev dr. Tavčarja potem sam proglasil.
Dr. Triller je pač iskal nekaj efekta za
svojo osebo, ker se menda še nekoliko
prezgodaj čuti za podžupana. Naša
opozicija v prihodnje take kršitve po-
slovnika gotovo ne bo več trpela. Kar
se pa tiče izvolitve dr. Tavčarja za žu-
pana, ni tako sijajna, kakor jo skuša
»Narod« opisovati, kajti bila je mogo-
ča samo tako, da je dr. Tavčar sam
sebe izvolil, sicer ne bi bil mogel do-
biti potrebnih 23 glasov. »Slov. Nar.«,
oziroma njegovemu glavnemu nadzor-
niku pa priporočamo, naj v prihodnje
bolj pazi na svoje poročevalce, ki svoji
nalogi kot časnikarji očitno niso
kos. Slovenska žurnalistika sme to pač
zahtevati.

Ij O včerajšnji volitvi župana in
liberalni večini v obč. svetu piše danes
»Zarja« jako umestno: Večino imajo
liberalci v občinskem svetu ljubljans-
kem, ali impozantna ni in vladati ne
bo z njo lahko. To se je pokazalo že
včeraj pri volitvi župana, ko je moral
dr. Tavčar glasovati sam zase, da je
mogel biti gladko izvoljen. Čisto lepo
je, da zaupa dr. Tavčar najbolj sam se-
bi, ali prijeten vendar ni tak položaj
in prepričani smo, da bi se bil župan-
ski kandidat veliko bolje počutil, če bi
bil smel zapisati n. pr. dr. Trillerja na
svoj listek. Sitno je bilo na prvi seji,
težave pa se bodo javljale čele na bo-
dočih. Z izvolitvijo župana je liberalna
stranka pravzaprav izgubila večino,
kajti zdaj ima 22 glasov, prav toliko
pa jih ima tudi opozicija, kadar je
kompletna. Tako razmerje, da mora
župan vsak hip dirimirati s svojim
glasom, pa tudi ni prijetno za vladajo-
čo stranko. Vendar je ravno v tem po-
ložaju nekaj koristnega. Liberalci bodo
moral gledati, da opuste v svojem go-
spodarstvu strankarstvo in da si pri-
dobe glasove, ki jim manjkajo s stvar-
nim delom in s stvarnimi predlogi. Sa-
mo na ta način bo mogel občinski svet
plodonosno delati. Čim bi se napravil
poizkus klikarstva, mora občiti vse.
Kar se pa tiče jamrarije »Slov. Narod«
zaradi tistih Nemcev, ki sede v občin-
skem svetu, je že proketo smešna. Na-

vadno se pripisuje le otrokom brezplodno tarnanje, odrasli ljudje, ki jokajo ob rečeh, katerih ne morejo izpomeniti, se pa smatrajo za nesposobne. Kaj hoče »Slov. Narod« doseči s svojo jokavostjo? Naj pretaka toliko solz, kolikor jih iztlači iz sebe, teh Nemcev vendar ne bo spravil iz občinskega sveta. In čemu naj bi jih? Gospodovati ne bodo mogli v občini. Zakaj pa naj bi se jim ne dovoilo, da govorijo o zadovah občine, v kateri žive? Zakaj naj bi se jim branil vpogled v občinsko gospodarstvo, zakaj naj bi se jim oviralo spoznavanje, da se hoče pravično gospodariti? In — to je posebno važno — zakaj se jim ne bi dala prilika, da govorijo s svojimi nasprotniki iz oči v oči? Saj se jih menda ni treba bati. Če bodo govorili v občinskem svetu, se jim lahko odgovarja, ako je treba in kar je treba. Dejali bi, da je to vsekakor bolje, kakor da pisarijo po graških listih, pa se nikdar ne ve, če tožijo ljubljanski Nemci, ali če bevska posamezen šornalist. Liberalci so pretrpeli navzočnost nemških ve'posestnikov v kranjskem deželnem zboru, kjer sede res le vsled nezaslišane pravice, in so se celo združili z njimi. Čemu torej toliko smešnega joka in stoka zaradi njihovih sedežev v občinskem svetu? — Mi se z glasilo socialne demokracije, ki je položaj čisto prav pogodilo, v tem slučaju popolnoma strinjamo. Sicer smo pa mi isto že od začetka povdarjali. Zdaj je naloga liberalcev, da se stregnijo in začno vendar enkrat misliti z možgani. Hribarjevo ero je vzel zlodeji definitivno in nepreklicno in tudi »Narodove« milodoneče melodije je ne bodo nazaj pričarale. Liberalni žurnalisti naj se po zgledu modrega Sokrata postavijo pod pipo mrzle vode, ki bo morda njihovo hribaromanijo trajno pozdravila, narodnonapredni občinski svetovalci pa naj vzamejo pamet v roko. Tri leta so jako hitro pri kraju in zato ni veliko časa se obotavljati.

Ij **Mati svetega veselja**, ki je pri primjeri lepo uspela, se ponavlja na Ljudskem odru dne 1. januarja na **Novega le'a dan ob pol 8. uri zvečer**. Vstopnice se dobe v predprodaji v **Katoliški Bukvarni pri blagajni**. Pri tej predstavi velja abonement. — Tudi na sv. Štefana dan se ponavlja igra ob pol 5. uri popoldne. Vendar so za to predstavo razprodani že vsi sedeži in dobe se le še stojišča. Na svetih treh Kraljev dan se ta igra ne bo ponavljala, kakor je bilo pomotoma naznanjeno.

Ij **Umetniške razglednice za Božič in Novo leto**, prekrasno delo akademičnega slikarja g. Vavpotiča, se prodaja v naslednjih prodajalnah: **Pro'ajalna Kat. tisk. društva (Ničman), Kopitarjeve ulice**. — Trafika **Šoukal, Predškofijo**. — Trgovina gosp. Angele **Česnovar v Kolodvorskih ulicah**. — Trafika **Franja Šterkovic na Dunajski cesti v Frölichovi hiši**. — Trgovina s popirjem **Gajšek na Sv. Petra cesti**. — Trgovina s popirjem **Iglič na Mesnem trgu**. — Prodajalna **Ivane Fojkar na Dolenjski cesti**. — Dolej se je razpečalo že 16.000 teh umetniških razglednic. Splošna sodba je, da so te razglednice najlepše razglednice, kar smo jih doslej Slovenci imeli. Kupujte jih.

Ij **Umrja** je v Ljubljani zd. Angela Kuralt iz Kranja. Prepeljali so jo v Kranj, kjer bo pogreb jutri popoldne. N. v m. p.!

Ij **Umrj** je v deželni bolnici Šelkar Ivan, trgovec iz Litije.

Ij **Abstinenca med šolsko mladino**. Šolski zdravnik dr. Rus je izjavil uredniku »Zlate Dobe«, da 90 odstotkov otrok po vseh šolah, katere ima on nadzorovati, ne pije nobenega alkohola več. »Zlata Doba« naznanja obširno akcijo za abstinenco gibanje med šolsko mladino. Vsak pameten človek bo to delo podpiral. Zdrava mladina, zdrava bodočnost!

Ij **Mestna plinarna** donša sedaj po izjavi g. Senekoviča v letu 1910/11 50stotne dividende. Poprej tega ni bilo. Ako prištejemo k temu dobičku še 10.000 K, katere mora po pogodbi plačati mestni občini plinarna za uporabo sveta, kjer leže cevi, potem so cene za plin naravnost oderuške. Teh 10.000 K si je mestna občina izgovorila, ko je dobila z nakupom delnic večino v družbi. Kaj takega pa ni naloga občine, da bi delala na stroške in račun konsumentov take dobičke, proti tem nazorom gospodarstva se bojujemo. **Občina mora preprečiti vsako odiranje občanov**, ne pa sama kaj takega storiti.

Ij **Umrj** je nagloma v 64. letu svoje starosti danes ob pol 3. uri zjutraj magistratni prezidijalni sluga g. Iv. Kavčič, ki je bil pod imenom Zancsek splošno znan po Ljubljani. Rodom je bil Ljubljčan, stariši njegovi so imeli nekaj slavno gostilno pri Virant, kjer je bil na hrani Iv. Hribar.

Ko se je Kavčič kot deseterik vrnil od vojakov, je tudi on postal gostilničar in imel dolgo časa gostilno v stari Mayerjevi hiši na Sv. Petra cesti. Potem so zanj prišli slabi časi in postal je magistratni sluga. Z varčnostjo si je tekom let prihranil nekaj premoženja ter si za jubilejno ubožnico zgradil hišo, v katero se je hotel preseliti, ko stopi v pokoj. Včeraj na dan volitve novega župana je bil silno razburjen, raznim znancom je tožil, da Tavčar ni dobil vseh glasov, da se vidi, da »ne bo šlo«, da je bil Hribar vedno soglasno voljen in da bi bil tudi sedaj. Ni si mogel misliti magistrata brez Hribarja, katerega mu je bil zvest in udan. Skoro gotovo so včerajšnji dogodki kolikor toliko vplivali na njegovo naglo smrt. Naj v miru počiva!

Ij **Brivnice in božični prazniki**. Slavno občinstvo se opozarja, da se posluži striženja pri brivcih pri predstojeh božičnih praznikov po mogočnosti med tednom. — Brivnice pa bodo ob božičnih praznikih odprte, oziroma zaprte: v nedeljo 24. in ponedeljek 25. t. m. bodo brivnice do 12. ure dopoldne odprte, v torek, dne 26. t. m. pa cel dan zaprte.

Ij **Vseslovenski sokolski dan** bo leta 1913 v Ljubljani.

Ij **Hranilni in posojilni konsorcij prvega splošnega uradniškega društva Avstro-Ogrske v Ljubljani** ima v sredo, dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer v salonu restavracije Mrak »Pri starem Rimljanu« izvanredni občni zbor radi premembe društvenih pravil.

Ij **Umrl** so v Ljubljani: Alojzija Wallner, mestna uboga, 73 let. — Jakob Škerlj, delavec, 71 let. — Anton Tihelj, poljski dninar, 28 let.

Ij **Ponesrečena goljufija**. Dne 14. t. m. je hotel pri nekem poštnem uradu na Dunaju dvigniti mlad človek na pošto hranilnično knjižico, glasečo se na ime F. Kopar, 40 kron. Poštni uradnik pa je spoznal v knjižici, da je bil vložek 2 K ponarejen na 200 K. Sleparka so izročili oblastem, ki so dognale, da se piše Holzl in da je prišel na Dunaj iz Ljubljane.

Ij **Nevaren vlomilec in dezerter aretovan**. V zadnjem času je bilo v mestu na treh krajih vlomljeno in se kljub intenzivnim poizvedbam po vlomilcih ni posrečilo policiji priti storilec na sled. Dva vloma sta bila izvršena pri pekovski mojstru Josipu Bončarju, Predškofijo št. 16, tretji pa pri učitelji Souvanovi v Beethovnovi ulici. Skupna škoda vseh treh vlovov je pressegala vsoto 2000 K. Dne 11. t. m. je poizvedel policijski stražnik Potočnik, da sta v Petercevi gostilni nasprotni starega pokopališča cel dan posedala dva sumljiva moška izmed katerih je imel eden seboj precej veliko ročno torbico. Stražnik je takoj telefonično poklical pomoč, a ko se je vrnil, je našel možakarja že zunaj na cesti in ju aretoval. Aretovanec, ki je nesel torbico, se je imenoval Jožef Merlak, d ugi pa je trdil, da se zove Novak. Ko je stražnik pripeljal aretovanca do železniškega prelaza na Dunajski cesti, je dozdevni Novak pobegnil proti Dovozi cesti tovariš Merlak pa je stekel po Bleiweisovi cesti. Na prelazu ob državni železnici je Merlak, ko sta mu prišla nasproti dva moška, vrgel torbico proč, skočil čez ograjo ter stekel po travniku proti predilnici in se skril v jarek. Tu ga je dohitel stražnik in ga je potem, ko mu je prišel na kolodvoru službujoči nadstražnik Kržan na pomoč, zopet aretoval. Aretovanec, po poklicu zidarski pomočnik, je ponovno povedal, da je Jožef Merlak ter da je doma iz Lokve pri Goici. V torbici, katero je vrgel proč je imel 6 različnih vitrihov, dolg železen drog, na pol okroglo pilo, svečo, žveplenke itd. Poizvedbe po ubeglim Novaku pa so ostale brezuspešne; vendar pa se je dognalo, da sta prvotna aretovanca imela še tretjega pomagača in da je leta Ivan Mlačnik, rojen 1880 v Železni kaplji ter da je zaposlen pri neki tv dki na Dunajski cesti. Takoj nato je bil Mlačnik aretovan. Vsi aretovanci so bili skupno v Gradiški zaprti in so sedaj po dogovoru sešli. Ubegli Novak je zelo nevaren vlomilec ter je njegovo pravo ime Bubnik iz Istre. Merlakovo pravo ime pa je Filip Ivan Tavčar iz Ivanigrada pri Sežani, kateri je bil leta 1908, pri nekem vlovu v Gorici zasaden in obsojen na mesečno ječo. Po prestani kazni je moral k vojakom, a je kmalu dezertiral ter potem v Ljubljani in okolici izvršil več tatvin. Tudi so se zadrževali večinoma pri Mlačniku, prenočevali pa v Kolodvorski ulici pod napačnim imenom. Brezdvomno je, da so izvršili še več drugih tatvin in da so dobivali pomagache iz T. s. a. Aretovanca je policija izročila deželni nemu sodišču.

Ij **Močan vojak**. V soboto popoldne sta dve patrulji v Križevniških ulicah

obkolila vojaka Dernovška. Dernovšek je mahal okolu sebe in ko ga je prišlo pet vojakov, je vseh pet odletelo od njega. Vojaki so Dernovška, predno so ga ukrotili, strgali skoro vso obleko ter so ga mogli odpeljati le s pomočjo odgongskega voza.

Ij **Pogreša** se od 15. t. m. služkinja Marija Osohnikova, rojena leta 1885. na Hudem in pristojna v Rova v kamniškem okraju. Odšla je z nekaterimi sumljivimi znaki in ni izključeno, da bi se ji ne bilo pripetilo kaj slabega. Komur je o nji kaj znanega, naj sporoči mestni policiji.

Ij **Moč, ki je sposoben tudi za kletarja in razume tudi knjigovodstvo, išče s'uzbe**. Ponudbe na naše uredništvo.

DRUŠTVA.

Novoustanovljeno društvo: »Društvo jugoslovanskih slušateljev trgovskih ved na Dunaju« je izvolilo na svojem konstituirajočem občnem zboru dne 7. decembra 1911 sledeči odbor: predsednik Mil. Planinec, stud. com., podpredsednik Vladislav Smolčič, stud. com., tajnik Rado Lajmanovič, stud. com., blagajnik G. Kombol, stud. com., knjižničar Josip Stantig, stud. com., gospodar Milenko Stajkovič, stud. com. V pregledovalni odbor sta bila izvoljena Emil Ružička, stud. com., Fr. Turk, stud. com.

Kdor hoče svoji že i, hčeri ali sorodnici ter zanki za god ali za Bčžč kaj r s lepega, koristnega in trajnega podariti, naj kupi »Slovensko kuharico«, ki je tudi na zunanje elegantno opremljena — Cena vezani knjigi 6 kron.

Razne stvari.

Razburljiv prizor v milanskem gledališču. V Milanu je dne 17. t. m. zvečer v gledališču Scala pred začetkom predstave Gluckove »Armide« intoniral orkester kraljevo himno. Vsi navzoči so se dvignili s sedežev, samo nekaj socialistov je demonstrativno obsedelo. Med demonstranti je bil tudi glasbeni kritik milanskega socialističnega lista »Avanti«. Gledališko občinstvo je glasno protestiralo proti socialistom in kmalu je nastal med obiskovalci gledališča velik prepir, ki se je končal s tem, da sta kritika med odobravanjem občinstva odstranila iz gledališča nek orožniški stožnik in nek policijski komisar. Nato je godba še enkrat igrala kraljevo himno ter je pri tem občinstvo demonstrativno nazdravljalo kralju.

Tiskarska stavka v Črnovicah. Tiskarji v Črnovicah so pričeli stavkati in zahtevajo 15 odstotno zvišanje plač. Vsled stavke ni včeraj v Črnovicah izšel noben list. Med podjetniki in stavkajočimi se vrše pogajanja, ki pa doslej še niso dovedla do sporazuma.

Tašco umorila. Na Dunaju je dne 16. t. m. popoldne v Ottakringu zadavila mater kočijaža Jurija Greinerja njena 38letna snaha. Morilka, ki se je pred poroko pisala Katarina Nežigeritsch, je bila kot dekle že večkrat kaznovana zaradi tatvine, zaradi katerih je presedela že 17 mesecev v ječi. Mati njenega moža, stara 66 let, se je protivila poroki, vsled česar tudi pozneje med njima ni vladalo prijateljsko razmerje, zlasti še, ker je snaha živila zelo zapravlivo. V soboto popoldne, ko je Greinerjeva mati bolehalo in ležala v postelji, jo je snaha zadavila. Zvečer je Greiner, ko je prišel domov, opazil, da je mati umrla, šel je javiti njeno nenadno smrt na policijo, a došla uradna komisija je dognala, da je starka umrla nasilne smrti. Greinerjeva soproga je med tem pobegnila, a sta jo drug dan aretovala dva detektiva. Pred preiskovalnim sodnikom je dejanje priznala ter izpovedala, da se je z materjo svojega moža sprla ter je med preprirom v jezi planila nanjo in jo toliko časa davila, da se ni več ganila.

V šestih tednih pol milijona dolga sta napravila v Berolinu trgovca Sklarek in Luefmann, ki sta otvorila trgovino, se zadolžila za pol milijona mark, nato pa pobegnita.

Pojasnila o inseratih daje uprava samo tistim, ki prilože znamko za odgovor.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESAR NEKOLIKO BOLAN.

Dunaj, 19. decembra. »Narodni listi« poročajo, da je zdravstveno stanje cesarja zadnje dni nekoliko nepovoljno. — Naš korespondent je izvedel, da se je katar, ki je cesarja pred časom nadlegoval, zopet pojavil, ne da bi se bilo česa bati.

ZMAGA HRVAŠKIH PRAVAŠEV.

Zagreb, 19. decembra. Med pravaši vlada silno navdušenje. Med tem ko so vse opozicijske stranke izgubile na številu poslancev, je edino stranka prava kljub vsem nasilstvom napredovala do sedaj za 3 mandate. Koalicija je izgubila osem, a kmečka stranka 2 poslanca.

BAN PRAVILNO IZVOLJEN?

Zagreb, 19. decembra. Predsednik prve zagrebske komisije Taborski izjavlja nasproti vestem časopisja, da se je izvolitev bana izvršila popolnoma v redu, da so volitve trajale do štirih in da je dobil ban poverilo.

DR. ŠUSTERŠIČEV GOVOR O LAŠKI FAKULTETI.

Dunaj, 19. decembra. Dr. Šusteršičev govor o laški fakulteti v budgetnem odseku dne 18. t. m. objavljajo italijanski listi dobesedno.

BUDGETNI ODSEK.

Dunaj, 19. decembra. V današnji seji budgetnega odseka je poslanec dr. Korošec predlagal naj načelnik povabi k seji finančnega ministra in ministra za javna dela, da pojasnita, na kakšen način si misli vlada preskrbeti kredita za zgradbo novih cest. Načelnik Korytowski je izjavil, da je to že odredil. Nato se je nadaljevala debata o laški fakulteti. Govoril je poslanec dr. Steinwender, ki je zagovarjal fakulteto in naznanil, da bo pri specialni debati stavil predlog, da se laška fakulteta namesti v kakem primorskem mestu. Nato se je ta debata prekinila in se je začela obravnavati o vodocestnem zakonu. Finančni minister Zaleski je poslancu dr. Korošcu odgovoril, da je res, da vlada že zadnji mesec razpisala oferte za zgradbo kanala od šleziske meje do Visle in da je 12 km zgradbe že oddala. Kar se tiče pokritja, se je že v vodocestni postavi iz leta 1901 v § 8 250 milijonov določilo, od katerih je še 117 na voljo. (Kaj pa ostali?) Na podlagi kreditov je vlada v teku let že več kanalizacij začela. — Poslanci Markhl, Malik in Wolf ostro ugovarjajo proti temu, da je vlada na podlagi vodocestnega zakona iz leta 1901 izvrševala kanale le na Galiskem, druge dežele pa vedno le z malimi kompenzacijami obdarovala. Nato se je z ozirom na sejo v plenumu debata prekinila.

ZBORNICA.

Dunaj, 19. decembra. V zbornici se je nadaljevalo 1. branje finančnih predlog. Govoril je poslanec Kalina. — Jurij se vrši zadnja seja zbornice pred Božičem.

LAŠKA FAKULTETA.

Dunaj, 19. decembra. »Neue Freie Presse« poroča iz parlamentarnih krogov, da ugibajo zdaj parlamentarci nov kompromisni predlog, po katerem naj bi se nautična šola v Trstu povisala v eksportno akademijo, kateri bi se priključila juridična fakulteta z laškimi in slovenskimi paralelnimi kurzi. Spricho odločnega odpora vlade, da bi se fakulteta v Trstu ustanovila, ni veliko ali pravzaprav nobenega upanja, da se ta načrt uresniči.

NEMŠKA PRESTOLONASLEDKINJA POVILA SINA.

Berolin, 19. decembra. Kronprincesa Cecilia je danes ob 1. opolnoči povila sina. To je četrti sin.

LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

Tripolis, 19. decembra. (Oficijelno.) Italijanci so zasedli dne 17. t. m. ob 11. uri dopoldne oazo Zanzur.

MIR?

Rim, 19. decembra. V tukajšnjih političnih krogih se govori, da se bo med Italijo in Turčijo v kratkem mir sklenil.

PRINC JURIJ.

Belgrad, 19. decembra. Princ Jurij srbski in kralj črnogorski, ki sta živila dozdaj v sovražstvu, sta sklenila spravo. — Božične praznike bo preživel princ Jurij v Rimu kot gost kralja in kraljice.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Odesa, 19. decembra. Tu se je zgodila velika železniška nesreča. 12 oseb je mrtvih, 10 pa težko ranjenih.

UMOR.

Dunaj, 19. decembra. Tu je prodajalec sadja Karel Weck ustrelil prodajalca sadja Wuitsa. Weck je zbežal, a je bil danes opoldne aretiran.

REVOLUCIJA NA KITAJSKEM.

Berolin, 19. decembra. Tukajšnji listi poročajo iz Pekina, da se je revolucija v Šanski provinci na novo oživila. Med Mandžujci je veliko klanje. Na tisoče uradnikov in trgovcev z rodbinami je poklanih. Ulice mes'a Šin-Nan-Fu so pokrite z mrtlič. Pločaj vladnega generala, ki se z 6000 možmi nahaja v Šansi je skrajno kritičen.

CAR KUMUJE HČERKI ŠPANSKEGA KRALJA.

Pe'erburg, 19. decembra. Krstni poter hčerke španskega kralja Alfonza XIII. bo ruski car. To kaže, da se približuje Španska tripelenteuti.

BOJI V PERZIJI.

Pariz, 19. decembra. »New York Herald« poroča iz Teherana, da pričakujejo spopada med ruskimi in perzijskimi vojniki. Kakor poroča »New York Herald«, so Turki naznanili perzijski vladí, da so pripravljene pomagati Perzom z armado 40.000 mož in da perzijska vlada v slučaju vojske z Rusijo lahko razpolaga s turško armado.

PSOVANJE V RUSKI DUMI.

Peterburg, 19. decembra. V zadnji seji dume so poslanci dosegli rekord glede na medsebojno psovanje. Izključili so iz več sej 14 poslancev.

TURŠKI VOJAKI V ALBANIJI.

Atene, 19. decembra. Iz Albanije dohaja veliko poročil. Turki imajo v Albaniji zelo veliko vojakov, samo v Skadru do 40.000 mož.

Za šolske otroke

Da mnogi otroci v šoli nič prav ne napredujejo, so nepazljivi in trudni, je prav mnogokrat vzrok šibka sestava telesa. Pospešitev mnogokrat primanjkuječe slasti do jedi in boljša prehrana je tukaj brezpogojno na mestu. Nič ni zato bolj pripravno, kot že desetletja preiskušena

SCOTT-OVA EMULZIJA

Dalje časa vseskozi redno zavžita, ojači deklíce in dečke tako razveseljivo, da jim postane šola in učenje zopet veselje.

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo emulzijo znamke »Scott«, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dovroto in učinek. — Cena izvirni steklenici K 2.50. — Dobi se v vseh lekarnah.

10

Vino

Razpošiljam pristna bela briska (rebulo) vina, domača črna in istrska od 60 l naprej. Franko postaja Gorica po povzetju. Vzorci na razpolago. Cene zmerne.

Rudolf Trpin, Podgora pri Gorici. 3727

IZJAVA.

Nekdo me je pred našimi občinskimi volitvami po nekaterih časnikih napadal. Boj pri občinskih volitvah se je vršil vsled krajevnih razmer med sevnim in južnim delom občine. Zmagal je severni del, to je Janezova stran-ka, s katero sem volil tudi jaz. Naj me sedaj volijo še za župana ali ne, ostanim prejkoslej pristaš S. L. S. Umetno napravljeni zavratni napad na mojo osebo se je napadalcu popolnoma izjalovil. Napadalcu pa ne bom enako z enakim povračeval, dasi je to zaslužil.

Toplice, 17. decembra 1911.

Ivan Šitar,

dosedanji župan v Toplicah.

3737

Zalostnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest o smrti naše iskreno ljubljene hčerke, sestre, svakinje in tete, gospodične

Angele Kuralt

ki je danes po dolgi, mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče ob pol 4. uri popoldne v 22. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Truplo drage rajne se bo dne 20. decembra t. l. ob 11. uri popoldne v mrtvašnici deželne bolnice v Ljubljani slovesno blagoslovilo in se nato prepeljalo v Kranj. Pogreb se vrši isti dan ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti št. 26 na ondotno župno pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v dekanjski cerkvi v Kranju.

Blago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana-Kranj, 18. dec. 1911.

Franco Kuralt, zasebnik, oče. — Franco Kuralt, posestnik, brat. — Marija Kuralt, sestra. — Franciška Kuralt, svakinja. — Danica, nečakinja.

Pogrebno podjetje »Konkordia« v Ljubljani.

2 čevljarska pomočnika 2

dobita stalno delo pri

3728

gosp. Cvetko Pičko

čevlj. mojster na Suhi, p. Labud, Kor.

Ne pozabite izpolniti položnice v korist Božičnicam slovenskim otrokom na Koroškem. Vsak naj daruje! Nabirajte med znanci!

Zahvala.

Povodom prebridke izgube preljubega brata in strica, gospoda

Frana Paplerja nadučitelja v pokoju

izrekamo vsem udeležencem spremstva rajnika k večnemu počitku najsrčnejšo zahvalo.

Borovnica, dne 19. decembra 1911.

3738

Žalujoči ostali.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podvina v 24 urah v mm
18	9. zveč.	744'8	0'6	sr. svzh.	megla	
19	7. zjutr.	44'4	0'2	sr. svzh.	oblačno	0'0
	2. pop.	44'0	2'4	sr. jvzh.		
Srednja včerašnja temp 0'3°, norm. 1'9°.						

Vinotoč Mestni trg 13

(Ustanovljen leta 1856)

priporoča za praznike svoja izborna

namizna vina

Liter po 88 h, 96 h in K 1'28.

POZOR!

Za vsako gospodinjjo.

POZOR!

Najboljše čistilo za čiščenje podov je

„NOREA“.

NOREA je v uporabi najcenejše in najizdatnejše sredstvo za izčiščenje parketnih podov in linoleja.

„NOREA“

je tekoča tvarina v kateri se nahaja izdatnejša moč kod v dosedanem trdem preparatu takozvanem pasta za pode.

„NOREA“

ne potemni, poda in vzdrži najlepši in trajni blesk.

„NOREA“

se vporablja za prenovljenje pohištva, stenskih obojev itd. Z najlepšimi uspehi.

„NOREA“

štedi čas, trud in denar.

„NOREA“

je najtrpežnejše čistilo in se uporablja ob vsakem vremenu.

Edino zastopstvo in zaloga za Kranjsko:

Premierl & Jančar, Ljubljana, Dunajska cesta 20

izdelovalnica oljnatih barv, lakov, firnežev na drobno in debelo itd.

3733

ZA BOŽIČ:

Žena, kateri manjka potrebne gospodinjske izobrazbe, ne bo znala umno voditi domačega gospodinjstva.

Ker je pa od pravičnega gospodinjstva v prvi vrsti odvisna sreča in blagostanje družine, je za vsako slovensko ženo in deklíko sveta dolžnost, da si pridobi tozadevno strokovno izobrazbo.

K tej izobrazbi bo pripomogla v obilni meri poljudno ter praktično sestavljena knjiga, ki uvaja naše žene in dekleta v vse panoge gospodinjstva in ki je pred kratkem izšla pod naslovom:

Gospodinjstvo

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila.

Šolan in gospodinjam sestavila S. M. Lidvina Purgaj, voditeljica »Gospodinske šole« v Ljubljani.

Cena K 2'20, vezana K 2'80.

Navedene tri knjige so vsaka posebej, še bolj pa vse tri skupaj najkrasnejše **božično darilo**, s katerim moremo razveseliti posebno naše ženstvo.

Druge za darilo primerne knjige:

Medved Anton, *Poezije*. II. del. K 4'—, vez. K 5'40.

Sardenko Silvin, *Roma*. Poezije. K 2'—, vez. K 3'20.

Spillmann I., *Zadnji dnevi Jeruzalema*. (Lucij Flav.) Dva dela. K 3'80, vez. K 5'40.

Sienkiewicz Henrik, *Quo vadis?* Roman iz Neronove dobe. Vez. K 5'50.

Wallace Ludvig, *Ben Hur*. Roman iz Kristusovih časov. Vez. K 4'50.

Beneš-Trébizský, *Kraljica Dagmar*. Zgodovinski roman. K 3'20, vez. K 4'30.

Waal, *Valerija ali zmagoslavni izhod iz katakomb*. K 1'50, vez. K 2'10.

Dickens Charles, *Povest o dveh mestih*. K 5'50, vez. K 6'50.

Sheehan, *Dolina krvi*. Povest iz irskega življenja. K 4'20, vez. K 5'80.

Dostojevskij, *Ponižani in razžaljeni*. Roman v štirih delih in z epilogom. K 3'—, vez. K 4'20.

Bourget Pavel, *Razporoka*. Roman. K 2'—, vez. K 3'—.

Champol, *Mož Simone*. Roman. K 1'90, vez. K 3'—.

Haggard Rider, *Dekle z biseri*. Povest iz Neronove dobe. K 2'20, vez. K 3'20.

ZA BOŽIČ:

Zunanji nastop in lepo, olikano vedenje odločujeta prav pogosto v sreči človeka. Kar prvi nepravilni nastop pokvari, časih ni mogoče nikdar več popraviti. Zato bodi prva skrb vsakogar, da si omisli »Knjigo o lepem vedenju«, ki je edina te vrste med Slovenci. Ta knjiga mu bo pravilno svetovala v vseh dvomljivih slučajih in ga varno vodila skozi družabno življenje.

Vseskozi se ozira knjiga tudi na posamezne stanove obojega spola; tudi za mladino je knjiga zlata vredna.

Knjiga o lepem vedenju

Spisal Urbanus.

Velja K 3'—, elegantno vezana K 4'—.

Knjiga s slikami iz sv. pisma za nazorni nauk naši deci pod naslovom: **„Našim malim“**. Vzgojne slike iz sv. pisma. — Ta knjiga olajšuje na podlagi nazornega nauka, naši mladini učenje svetopisemskih zgodb. Sestoji iz več prav primernih, lepo izvršenih več barvnih slik, izmed katerih vsako pojasnjuje eno stran obsegajoče besedilo, ki je res vzeto iz otroške duše in jo bo zato tudi otrok lahko in pravilno umel. Slike s tekstom se bodo neizbrisno utisnile v otroško srce, kar bo dokaj olajšalo gospodu katehetu začetno delo v šoli. — Krasna knjiga stane le 90 vinarjev. Knjiga, ki je tudi lepo božično darilo, naj ne manjka pod nobenim božičnim drevescem; v to svrhu je posebno primerna tudi za to, ker predstavlja naslovna slika ravno svetopisemski dogodek: »Angelj naznani pastirjem Jezusovo rojstvo«. Dobi se v Katoliški Bukvarni.

Zunanji nastop in lepo, olikano vedenje odločujeta prav pogosto v sreči človeka. Kar prvi nepravilni nastop pokvari, časih ni mogoče nikdar več popraviti. Zato bodi prva skrb vsakogar, da si omisli »Knjigo o lepem vedenju«, ki je edina te vrste med Slovenci. Ta knjiga mu bo pravilno svetovala v vseh dvomljivih slučajih in ga varno vodila skozi družabno življenje.

Vseskozi se ozira knjiga tudi na posamezne stanove obojega spola; tudi za mladino je knjiga zlata vredna.

Knjiga o lepem vedenju.

Spisal Urbanus, velja K 3—, elegantno vezana K 4—.

Slovenska kuharica Magdalene Pleiweisove. Šesti natis priredila S. M. Felicita Kalinšek, šolska sestra in učiteljica »Gospodinske šole« v Ljubljani. — Ta naša najboljša knjiga kuhinjske umetnosti je za vse slovensko ženstvo, izobraženo in preprosto, neprecenljive važnosti. Slovenska žena, ki hoče biti dobra gospodinja, te knjige ne bo mogla pogrešati. Brez nje bo nemogoče se v kuhinjskem delu izvežbati. »Slovenska kuharica« uči, kako jedi okusno pripravljati, obenem pa daje navodila, kako ceno kuhati in varčevati, kar je dandanes za gospodinjstvo najbolj važno. Obenem pa je v »Slovenski kuharici« toliko na izbero, da ustreza vsakemu gospodinjstvu, obsežnemu in skromnemu. Velika izdaja (nad 600 strani z 18 finimi tabelami, K 5-20, vezana K 6—) Okrajšana izdaja (okoli 350 strani) K 3—, vezana K 3-60. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Gospodinjstvo. Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Šolam in gospodinjam sestavila S. N. Lidvina Purčaj, voditeljica »Gospodinske šole« v Ljubljani. Cena K 2-20 vezana K 2-80. Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Danes ni mogoče voditi gospodinjstva, naj bo veliko ali majhno, brez primerne gospodinske izobrazbe. To izobrazbo si pridobi naše ženstvo v obilni meri s pomočjo te jasno in poljudno ter praktično sestavljene knjige, ki uvaja naša dekleta in žene v vse pango gospodinjstva, jih uči, kako gospodinja najbolj izhaja in kako primore k rasti in sreči doma.

ZA BOŽIČ!

Posebno so priporočljive sledeče knjige s podobami:

Našim malim. Nazorne slike iz sv. pisma. Cena 90 vin. Nudi krasne slike s kratkim poučnim besedilom povečini iz življenja Jezusa prijatelja otrok.

V zverinjaku. Cena 90 h, na kartonu 1 K 50 h. Otroci, ki imajo najrajši živali, bodo te knjige posebno veselili.

Robinson starši. Cena 1 K 40 vin., na kartonu 1 K 90 vin. Stara povest o Robinsonu v podobah z okrajšanim besedilom je za otroke najprimernejše darilo.

Slovenski A B C v podobah. Cena 80 vinarjev, trdo vezan 1 K 20 vin. Iz te knjige se naučijo igrati brati, ker so posamezne črke izražene v zanimivih podobah.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI.

Zahvala.

3722

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, kateri so spremili našega blagega očeta, gospoda

Franca Hočevar-ja

posestnika v Spodnjem Hotiču k zadnjemu počitku, izrekamo najsrčnejšo zahvalo, ter ga priporočamo v prijazni spomin.

Rodbina Končar in Burger.

Spodnji Hotič, dne 16. dec. 1911.

Zahvala.

3720

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja ob bitki izgubl prerano umrle sestre, svakinje, gospodične

Marije Vehovec

trgovke

se najiskreneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec za tolažilo in spremstvo na zadnjem potu.

Zlasti se zahvaljujemo darovalcem krasnih vencev in šopkov in slovenskemu delavskemu pevskemu društvu »Slavec« za preganljivo petje kakor tudi vsem, ki so spremili raniko na zadnjo pot ali na katerikoli način pokazali svoje sočutje z nami.

Ljubljana, 18. decembra 1911.

Žalujejoči ostali.

Železnato Kina vino

lekarka Piccolija v Ljubljani, Dunajska cesta

e. in kr. dvornega založnika, papeževga dvornega založnika,

vsebuje potrebno množino železa, v nasprotju z drugimi železnatimi kina vini, katera vsebujejo samo toliko železa kot navadna namizna vina in vsled tega nimajo nikake zdravilne vrednosti. To dokazuje več kemičnih analiz kakor tudi ona, ki se je izvršila na zahtevo e. kr. ministrstva za notranje zadeve v Gradcu leta 1910.

Železnato vino lekarka Piccolija ojači slabokrvne, nervozna, vsled bolezni oslabele osebe, blede, drobne in slabotne otroke.

1/2 litrska steklenica K 2—, 3 steklenice K 6-60, poštuina in p štiri zavoj franco.

DEBELI PURANI

se dobivajo v Linhartovi ulici 3695 št. 4 za sv. Krištofom. 4

Legvartov Koledar za kmetovalca za leto 1912

z izvrstno in koristno vsebino, vezan v usnj. platno, izide v

== par dneh ==

Naročila se že sedaj sprejemajo.

Cena koledarju je K 1-60, s pošto K 1-60 in se naj blagovoli denar naprej poslati.

Pri 10 iztisih se da enega za nameček.

Naroča naj se kot navadno pri

Iv. Bonaču v Ljubljani

nasproti glavne pošte.

Ustanovljena leta 1800.

Največja svečarska trgovina FR. ŠUPEVC

Ljubljana, Prešernova ul. 7.

Odklikovana na mnogih razstavah, kakor tudi v Rimu 1911 z veliko zlato kolajno in z grand-prixom

priporoča velečastiti duhovščini kakor tudi sl. občinstvu zajamčeno pristne

čebelno - voščene sveče

:: za cerkev, pogoje in procesije ::

voščene zvitke, izborni med plitanec

ki se dobiva v steklenicah, škatljah

:: in škafih poljubne velikosti ::

Za obilna naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrežbo.

3609

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljše sredstvo 2501

4 steklenice (5 kg) franko K 4-50 BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

ŽELEZNE PEČI

vsake vrste, posebno prave Musgráve-jeve izvirne irske trajno grelne peči. Štedilnike, ognjišča za velike kuhinje za vzidavanje kakor tudi njih posamne dele dobavlja po najnižjih cenah trgovina z železnino

ŠTEFAN NAGY, LJUBLJANA. 3433

Poslovodja

26 let star, vojaščine prost, zmožen slovensčine in nemščine v govoru in pisavi, z lepo ročno pisavo, želi službo premeniti. Sprejme tudi uradniško mesto v kaki tovarni. Zmožen je knjigovodstva, korespondence, sploh, kar spada v trgovsko obrt.

Ponudbe na upravnishvo tega lista pod šifro »Strokovno zmožen«. 3735 (3)

Krompir

== Trdke Iv. A. Hartmann nasl. A. Tomažič v Ljubljani, Marije Terez je cesta. ==

Zaradi opustitve trgovine

prodajam še ostale briljante, zlatnino in srebrnino

po zdalno znižanih cenah.

Ferdo Simonetti-jeva vdova, Mestni trg 6.

„LISSUE“ ROBEK
„LISSUE“ ROBEK
„LISSUE“ ROBEK
„LISSUE“ ROBEK

je najprikladnejše darilo za Božič, je najfinejši, najtrpežn. damski žepni robec, stane samo 9-60 kron za en tucat. se dobiva v Ljubljani samo pri trdki: Franc Souvan sin.

3679

Prvovrstne sanke,

skije, vojaške sani dobavlja najceneje specialna trgovina za zimsko športno orodje

Val. Jadrniček-ov sin, Freistadt, S. Morava,

Zahtevajte cenik št. 48. Največja tovarna te vrste. Velikanska zaloga. Nad 80 vrst sani. Volnena športna obleka.

Št. 734/pr.

Razpis službe.

Mestni magistrat razpisuje

blagajnikovo mesto pri mestni zastavljalnici,

za katero je določena letna plača K 2400—.

Služba je za sedaj začasna in sicer proti obojestranski trimesečni odpovedi.

Nastopiti bode službo 25. januarja 1912.

Pravilno opremljene prošnje z dokazili o dosedanjem službovanju ter o vsposobljenosti za razpisano mesto je vložiti najkasneje do

10. januvarija 1912.

pri predsedstvu mestnega magistrata.

Pripominja se še, da se nezadostno opremljene ali prekasno vložene prošnje sploh ne bodo vpoštevale.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 18. decembra 1911.

3731

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan l. r.